

Huostaanotetun lapsen vanhempaa koskeva asiakassuunnitelma

([Lastensuojelulaki 30 pykälä 3 mom](#); L:lla 542/2019 muutettu 30 § voimaan 1.1.2020)

Huostaan otetun lapsen vanhemmille on laadittava vanhemmuuden tukemiseksi erillinen asiakassuunnitelma, jollei sen laatimista ole pidettävä tarpeettomana. Suunnitelmassa on arvioitava muun palveluntarpeen arvioinnin lisäksi myös, millä tavoin vanhemmille järjestettävän erityisen tuen avulla voidaan edistää perheen jälleen yhdistämistä. Suunnitelma laaditaan tarvittaessa yhteistyössä muun sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa.

Pääsääntö on, että sijaishuollossa olevan lapsen asiakassuunnitelman lisäksi laaditaan erillinen [asiakassuunnitelma vanhemmuuden tukemiseksi](#). Asiakassuunnitelmaa ei tehdä, mikäli sen laatimista pidetään tarpeettomana. Aina sen laatiminen ei ole mahdollista, esimerkiksi silloin, kun vanhempi asuu toisessa maassa tai häntä ei tavoiteta.

Vanhemmuuden tukemiseksi laadittavan asiakassuunnitelman lähtökohtana ovat lapsen ja vanhemman tilanne, huostaanoton perusteet ja sijaishuollon tarkoitus. Suunnitelmassa arvioidaan vanhemman ja perheen palvelutarvetta ja sitä, millä tavoin erityisen tuen avulla voidaan edistää perheen jälleenyhdistämistä. Suunnitelma laaditaan tarvittaessa yhteistyössä muun sosiaali- ja terveydenhuollon kanssa (esim. aikuissosiaalityö, päihde- ja mielenterveyshuolto).

ESIMERKKI VANHEMMAN ASIAKASSUUNNITELMAN SISÄLLÖSTÄ

1. Vanhemman perustiedot

- Vanhemman nimi, henkilötunnus ja yhteystiedot
- Lapsen/nuoren nimi, henkilötunnus ja yhteystiedot
- Lapsen huoltajuus:
  - Yhteishuolto
  - Äiti huoltajana
  - Isä huoltajana
  - Muu huoltajuus (oheis- tai sijaishuoltajuus)
- mahdollinen edunvalvoja
- Muu lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaava henkilö

2. Suunnitelman laatimiseen osallistuneet

- Vanhempi/huoltaja
- Toinen vanhempi/huoltaja tai muu huoltaja (oheis- tai sijaishuoltaja)
- [Vanhemman omatyöntekijä tai sosiaalityöntekijä](#)
- Vanhemman työntekijä esimerkiksi päihde- tai mielenterveyshuollosta

- Muut vanhemman, lapsen tai perheen läheiset ja verkostoon kuuluvat henkilöt ja yhteistyötahot siten kuin huoltajien kanssa on sovittu, *esimerkiksi*
  - [Lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä](#)
  - sijaishuoltopaikan edustaja

3. Suunnitelman laatimisen aika ja paikka

- Päivämäärä, jolloin asiakassuunnitelmalaveri on pidetty ja päivämäärä, jolloin suunnitelma on kirjallisesti laadittu

4. Tausta ja nykytilanne

- [Huostaanoton perusteet ja sijoitukseen johtaneet tekijät](#) (ks. huostaanottopäätös)
- Vanhemman kuvaus omasta elämäntilanteestaan ja vanhemmuudestaan (tämän hetkinen sosiaalinen, psyykinen ja fyysinen tilanne, taloudellinen tilanne, työ ja asuminen, perhesuhteet, hoitotahot, muut vanhemmuuteen vaikuttavat tekijät)
- Muiden perheenjäsenten kuvaus vanhemman elämäntilanteesta ja vanhemmuudesta
- Työntekijöiden näkemykset vanhemman elämäntilanteesta ja vanhemmuudesta
- Mitä vanhemmuuden tukemiseksi on mahdollisesti aikaisemmin tehty
- Millaisia vaikutuksia aiemmalla tuella on ollut vanhemmuuteen

5. Tuen ja palvelujen tarve

- Mihin/millaisiin asioihin vanhempi tarvitsee tukea, keneltä?
- Mihin/millaisiin asioihin muut perheenjäsenet tarvitsevat tukea, keneltä?
- Mihin/millaisiin asioihin vanhempi työntekijän mielestä tarvitseva tukea, keneltä?

6. Vanhemman ja lapsen yhteydenpito sijaishuollon aikana

Vanhemman ja lapsen suhde sijaishuollon aikana

Esim. tapaamisten toteutuminen, muu yhteydenpito, lapsen ja vanhemman mielipide yhteydenpidosta, vanhemman ja lapsen suhde, vanhemman ja sijaishuoltopaikan suhde ja lapsen muut ihmissuhteet.

Tukitoimet suhteen ylläpitämiseksi ja vahvistamiseksi

Esim. tapaamisten edistäminen, muun yhteydenpidon edistäminen, lapsen ja vanhemman suhteen tukeminen, vanhemman tukeminen yhteydenpidossa, vanhemman rooli ja tehtävät yhteydenpidossa, sijaishuoltopaikan rooli ja tehtävät yhteydenpidossa, lapsen muiden läheissuhteiden tukeminen. Em. liittyvät sopimukset.

7. Tavoitteet lyhyellä ja pitkällä aikavälillä

- Vanhemmalle tärkeät tavoitteet
- Vanhemmuuden vahvistumisen kannalta tärkeät tavoitteet
- Perheen jälleenyhdistymisen kannalta tärkeät tavoitteet

8. Tukitoimet ja työskentelytavat

Esim. palvelut, tukitoimet, muu vanhemman tarvitsema tuki ja em. koskevat sopimukset

- Mitä vanhempi voi itse tehdä tavoitteiden saavuttamiseksi ja missä ajassa
- Mitä muu perhe tai vanhemman lähellä olevat ihmiset tekevät tavoitteiden saavuttamiseksi ja missä ajassa (läheisten tuki)
- Mitä vanhemman omatyöntekijä tai sosiaalityöntekijä tekee, missä ajassa
- Mitä muut osallistujat tekevät, missä ajassa (viranomaisverkoston ja muiden työntekijöiden tuki)

9. Asiakassuunnitelman seuranta

- Tukitoimien arvioitu kesto aika
- Osapuolten mahdolliset eriävät mielipiteet
- Ajankohta
  - Suunnitelma tarkistetaan tarvittaessa, kuitenkin vähintään vuoden kuluttua.
- Miten suunnitelman toteutumista arvioidaan

10. Allekirjoitukset

11. Jakelu

Lähteet:

[Lastensuojelun asiakassuunnitelman rakenne. Lastensuojelun käsikirja.](#)

Väinälä, Anna; Kärki, Jarmo; Suhonen, Ari; Väyrynen, Riikka (toim.). Selvitys palvelukohtaisista asiakastiedoista lastensuojelun, kasvatus- ja perheneuvonnan sekä koulun sosiaalityön tehtävissä. Raportti / Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL): 1/2010.

